

Громадянське суспільство має стати індикатором якості впроваджених заходів. Поштовхом для активізації дій щодо створення аудиторської мережі із суб'єктів екологічного аудиту на місцях має стати, зокрема, необхідність здійснення моніторингу довкілля.

Так, після проведення відповідних узгоджувальних консультаційно-інформаційних заходів дорадчого характеру із фахівцями в галузі екологічних питань, екологічною громадськістю, науковцями, на розгляд сесії Черкаської обласної Ради було винесено обговорення Програми моніторингу довкілля в Черкаській області (далі – Програми), що відповідає вимогам п. 16 частини першої статті 43 Закону України „Про місцеве самоврядування в Україні”, постанові Кабінету Міністрів України від 30 березня 1998 року № 391 „Про затвердження Положення про державну систему моніторингу довкілля”.

Для Черкаської області, де, згідно офіційних даних, стан технічного та методичного забезпечення мережі спостережень в регіональній системі моніторингу довкілля знаходиться на низькому рівні, що негативно відображається на якості первинної інформації, актуальність впровадження заходів, визначених у „Програмі моніторингу довкілля в Черкаській області”, є нагальним. Так, жодна лабораторія в Черкаській області не забезпечена засобами вимірювальної техніки для виконання визначення нафтопродуктів у воді, а в результаті відсутності необхідних приладів визначення важких металів у воді, в основному, виконуються застарілими методами, які теж не забезпечують необхідну чутливість, у зв'язку з чим лабораторії різних відомств для визначення однакових показників часто використовують різні за методами та метрологічними показниками методики та обладнання, що унеможливлює співставлення результатів спостережень, виконання комплексної оцінки стану довкілля тощо.

Але, зважаючи на те, що до переліку екологічно небезпечних об'єктів Черкаської області занесено 431 підприємство, серед яких три – загальнодержавного значення (ВАТ «Азот», ВАТ «Черкаське хімволокно», ДП «Черкаська ТЕЦ» ВАТ «Хімволокно»), а також наявність на обліку (станом на 01.01.04 р.) 1295 підприємств-використовувачів, наявність в області 241 родовища корисних копалин, у т.ч. 234 місцевого та 7 загальнодержавного значення, 148 кар'єрів та розробок тощо, що спричиняє певне антропогенне навантаження на довкілля, потреба щодо моніторингу довкілля та впровадження екологічних міжнародних стандартів серії ISO 14000, сертифікації на підприємствах систем управління довкіллям відповідно до вимог стандарту ISO 14001 є потребою дня.

В розвитку економіки Черкаської області переважають такі галузі промисловості як хімічна, харчова, переробна. Основна галузь сільського господарства – рослинництво. В Черкаській області значним потенціалом володіє рибне господарство.

Основними ж забруднювачами повітря в області є підприємства хімічної (33 %), енергетичної (24 %) та харчової (9 %) промисловості. Але за останні десять років має місце стійка тенденція зниження обсягів викидів забруднюючих речовин в повітря від стаціонарних джерел і тільки у 2003 році спостерігалось незначне підвищення. Тому стан атмосферного повітря в Черкаській області можна охарактеризувати як стабільний. В той же час є занепокоєння щодо збільшення викидів від пересувних джерел.

Як зазначається у Програмі моніторингу довкілля в Черкаській області, на території промислової зони м. Черкаси останні роки має місце значне погіршення гідроекологічних умов (забруднення підземних вод, підвищення їх рівнів). Так, наприклад, ореол забруднення підземних вод переміщується за потоком ґрунтових вод в північно-східному напрямку в бік Кременчуцького водосховища і досягнув житлового масиву приватного сектора міста Черкаси.